

KTOŽ JSÚ BOŽÍ BOJOVNÍCI

(Kolom r. 1420)

Ktož gbu bozi bojownicy
a zakona geho,
probbiez od boha pomoci
a vffajte w nneho,
ze konecznye wzdicki B nym Bwytiezcie.

Kristusť vám za škody stojí,
stokrát více sibuje,
pakli kto proň život složí,
věčný mieti bude;
blaze každému, ktož na pravdě sende.

Tenť pán velíř se nebati
záhubeč tělesných,
velíř i život složiti
pro lasku svých bližních.

Protož stělici, kopinici
řádu rytierského,
sudličnici a cepnici
lidu rozličného,
pomnětež všichni na pána štédého!

A s tím veselé křikněte
řkúci: Na ně, hr na ně!
Bran svú rukama chutnajite,
bóh pán náš, křikněte.

vffajte = ufajte – doufejte, spolehejte
blaze každému, ktož na pravdě sende – zemře za pravdu
záhubeč tělesných – těch, kteří hubí tělo
kopinici – bojovníci s kopím
podlé – pod vedením

Nepřítel se nelekejte,
na množství nehleďte,
pána svého v srdci mějte,
proň a s ním bojujte
a před nepřátely neutekajte!

Dávno Čechové říkali
a přislovie měli,
že podle dobrého pána
dobrá jiezda bývá.

Vy pakosti a drabantí,
ná duše pomněte,
pro lakomství a lúpeže
životův netraťte
a na kořístech se nezasstavujte!

Heslo všichni pamatujete,
kteréž vám vydáno,
svých hauptmanův pozorujte,
retuj druh druhého,
hleděz a drž se každý šiku svého!

pakosti, drabantí – neozbrojený lid, který provázel vojsko
retuj – ochraňuj
hleděz a drž se každý šiku svého – dbejte příkazů velitelů
chutnajite – přitiskněte

Proč můžeme tuto dominantní husitskou píseň, dochovanou v tzv. Jistebnickém kancionálu, nazvat hymnou husitského hnutí? Jaké myšlenky vyjadřovala pokud jde o kázeň, vztah mezi spolihojovnicí apod.?

První strofu jsme uvedli původním pravopisem. Přečtete ji nahlas. Vzpomenete si, jakou roli sehrála tato píseň zejména v bivě u Tachova – při čtivé křižácké výpravě proti Čechům? (Pokud ne, můžete odpovědět na základě Toulak českou minulostí II od Petra Hory, kde se zorientujete v závěru kapitoly o Prokopu Holém.)

Podobně ideje jako v písni Ktož jsú boží bojovníci najdete i v Žižkově vojenském řádu, který vydal František Svejkovský v knize Staročeské vojenské řády (1952). Na základě této knihy si můžete zřejmce o historii přípravy krátký referát, např. o srovnání obou jmenovaných literárních památek.

Kancionál (z lat. cantio) – zpěvnik, ve starší literatuře zpravidla soubor duchovních zpěvů, který také plnil funkci lyrické poezie.

Jistebnický kancionál je nazván podle místa nalezení – Jistebnice na Táborsku; představuje nejuplněnější soubor husitské písněové tvorby.

Na příkladu Jistebnického kancionálu uvedte, podle čeho byly někdy dodatečně nazývány staročeské památky.

HÁDÁNÍ PRAHY S KUTNOU HOROU

(14..)

(1) Toto písmo jest popsáno,
když jest bylo počítáno
po úrodu Krista Pána,
jemuž bud čest vždycky dána,
čtrnácte set a dvaďteci,
když lid prazký, chtě ctně mieti,
Vyšehrad jest oblehl mocí
a tak ležal ve dne v noci
před tím snažně Vyšehradem,
jehož do byl pravým hladem
v sedmi nemal tak nedělech,
v nichžto, když já v tůhách seděch,
složil sem to krátké čtenie,
dobrým lidem utěšenie.

Toto písmo g(·.)t popbáno,
Když g(·.)t bylo počítáno
Po úrodu Křibia pána,
Gemuz bud čest vždycky dána,
Cztrnadete Bet a dvaďteci,
Když lid prazbky, chie cte mieti
Wyšbehrad g(·.)t oblehl moci
A tak ležal we dne w noci
Před tím bnažně Wyšbehradem,
Gehož do byl pravým hladem
W Bedni nemal tak nedielech,
V nichžto, když ja w tuhach Bedech,
Složil Bem to krátké čtenie
Dobrym lidem vícebenie.